

Загурська-Антонюк Вікторія Францівна
Сергєєв Вячеслав Сергійович
Пащенко Віктор Іванович

Демократизація менеджменту національної безпеки: інституційні та комунікаційні засади

УДК 321.323

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-5.6>

Загурська-Антонюк Вікторія Францівна
доктор наук з державного управління,
доцент,
завідувач кафедри міжнародних
відносин і політичного менеджменту
Державного університету
«Житомирська політехніка»
вул. Чуднівська, 103, Житомир, Україна
ORCID: 0000-0003-3334-4494

Сергєєв Вячеслав Сергійович
доктор політичних наук, доцент,
професор кафедри міжнародних
відносин і політичного менеджменту
Державного університету
«Житомирська політехніка»
вул. Чуднівська, 103, Житомир, Україна
ORCID: 0000-0001-7859-0408

Пащенко Віктор Іванович
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних відносин
та політичного менеджменту
Державного університету
«Житомирська політехніка»
вул. Чуднівська, 103, Житомир, Україна
ORCID: 0000-0003-4385-0286

Постановка проблеми. В умовах сучасної демократії менеджмент національної безпеки набуває характеру цифрового контролю та залучення широкого кола непрофільних (непритаманних, нетрадиційних) акторів. Необхідність забезпечити представництво, керованість та належний рівень комунікації порушує питання високих стандартів ефективності та застосування креативних підходів. Також менеджмент національної безпеки в умовах сучасних викликів вимагає трансформації структури підвищення динаміки та розбудови експертно-аналітичної структури на нових засадах. Значення політичних завдань національної безпеки змінюється як внаслідок перетворення структури ризиків та загроз, так і у зв'язку з цифровізацією політичної комунікації. В умовах сучасної України здійснюється масштабна трансформація політико-інституційного забезпечення безпекових рішень та безпекової політики в цілому. Вона передбачає залучення громадськості до модернізації процедур за стандартами НАТО, виявлення нових можливостей та перспектив оперативного реагування та забезпечення інтересів держави

Розглядаються контексти забезпечення представництва, керованості та належного рівня комунікації в сфері національної безпеки. Наголошено, що демократизація порушує питання високих стандартів ефективності та застосування креативних підходів в інституалізації безпекової системи. Вивчено значення політичних завдань національної безпеки, які змінюються як внаслідок перетворення структури ризиків та загроз, так і у зв'язку з цифровізацією політичної комунікації. З'ясовано специфіку взаємозв'язок між демократичними інститутами та національною безпекою, потенційні конфлікти між ними та шляхи їх гармонізації демонструються на тлі практик недемократичних режимів. У статті застосовуються фахові методичні засоби сучасних політичних наук. Ретроспективний аналіз визначає значення та вплив ключових моделей безпекового політичного менеджменту. Фахові методи включають системний підхід і метод структурного функціоналізму. Вони спрямовані на визначення важливих напрямків інституційної еволюції політичного прийняття рішень на основних рівнях політичної системи, а також конкретні структурні зв'язки безпекового політичного менеджменту та поведінки провідних суб'єктів національної безпеки. Увага приділяється демократичній інституційній та комунікаційній підсистемам, які забезпечують підзвітність і прозорість управління, дозволяючи громадянам вважати своїх лідерів відповідальними за їхні дії. Встановлено особливості створення потенційних ризиків, коли політичні групи з деструктивними намірами використовують демократичні свободи, аби завдати шкоди державі чи суспільству. Доведено, що демократичні практики та інституції утворюють прозору систему виявлення та зменшення безпекових ризиків. Встановлено, що ефективна національна безпека необхідна для підтримки стабільності та захисту держави від зовнішніх і внутрішніх загроз. Розкрито значення напруги між демократичним врядуванням та пріоритетами національної безпеки яка виникає, коли уряди впроваджують політику, яка обмежує громадянські свободи в ім'я захисту нації. З'ясовано, що сучасні демократії стикаються з дилемою часткової відмови від окремих норм захисту свободи заради безпеки. Доведено, що зміцнення демократичних інститутів сприяє встановленню стану довгострокової національної безпеки.

Ключові слова: політичний менеджмент, демократизація, національна безпека, політична комунікація, публічна влада, громадянське суспільство.

і суспільстві в умовах, що стрімко змінюються. Демократизація політичного менеджменту національної безпеки передбачає висвітлення нових підходів до відносин між інститутами та зростання прозорості безпекових рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні зарубіжні вчені активно досліджують проблеми демократизації безпекової сфери. До прикладу, Т. Ченг вивчає цифрову інноваційну діяльність в рамках забезпечення владного домінування на основі кейсів зростання китайської технічної безпеки [8], Ф. Фукуяма наводить аргументи на захист існування так званої «глибинної держави» [10], Д. Гелбрет розкриває особливості співвідношення демократії сек'юритизації та демократичної безпеки [11], М. Гленнон здійснює переосмислення ролі державної системи національної безпеки в умовах обмеження впливу лібералізму [12]. Однак попри означені здобутки існує потреба звернення до напрямків інституційного та комунікаційного вимірів демократичної модернізації національної безпеки.

Мета статті – розкрити особливості демократизації менеджменту національної безпеки в інсти-

туційному та комунікаційному вимірах. Завданням є з'ясувати інституційну конфігурацію та комунікаційні засоби демократизації менеджменту національної безпеки.

Виклад основного матеріалу. В умовах глобальної нестабільності спільнота демократичних держав наголошує на індивідуальних свободах, громадянських свободах і верховенстві права. При цьому національна безпека зосереджується на захисті держави та її громадян від зовнішніх і внутрішніх загроз. Збалансування цих двох інколи конкуруючих пріоритетів є складним завданням. Демократичні уряди в усьому світі повинні впровадитися з ним, аби зберегти як громадську безпеку, так і демократичні цінності. Взаємозв'язок між демократичними інститутами та національною безпекою, потенційні конфлікти між ними та шляхи їх гармонізації найбільш наочно демонструються на тлі репресивних практик недемократичних режимів. Зокрема, українські науковці В. Лизанчук та В. Глаголюк доречно схарактеризували агресивно-руйнівний інформаційний наступ проти природних, національно-гуманістичних засад людини комуністичного та фашистського тоталітарних режимів. Він здійснювався найрізноманітнішими методами. «Більшовизм насамперед знищував живих носіїв інформації – національно свідомих, талановитих людей, тих, хто мав власну думку чи позицію. Інформація, якою вони володіли, становила велику небезпеку для московської панівної кліки» [4, с. 257].

Демократизація безпекової системи заснована на конституційних принципах народного суверенітету, політичної рівності та прав особистості. Громадяни, як добре відомо, мають право брати участь в управлінні як безпосередньо, так і через обраних представників. Відтак основні канали демократизації системи національної безпеки включають вільні та чесні вибори, свободу слова, свободу преси, верховенство права та незалежну судову систему. Демократична інституційна та комунікаційна підсистема забезпечують підзвітність і прозорість управління, забезпечуючи відповідальність лідерів перед громадянам за рішення в безпековій сфері. В. Лизанчук та В. Глаголюк вірно акцентують увагу на тому, що інформація ніколи не буває нейтральною, паралельно із нею існує й інтерпретація, яка зображає, творить уявлення про світ, Україну, те чи інше явище, подію, факт. Масова свідомість не здатна сама формувати інтерпретацію всіх подій; вона покладається при цьому на готові здобутки, що їх надають засоби масової інформації [4, с.258].

У демократичній політичній системі особисті та громадянські свободи є центральними цінностями. В рамках широкого та відкритого безпекового дискурсу громадяни мають право висловлювати свою думку, критикувати владу, брати участь

у мирних акціях протесту (див.: [6]). Однак, незважаючи на те, що ці свободи є основними, вони також створюють потенційні ризики, коли окремі деструктивні групи цілеспрямовано використовують демократичні свободи, аби завдати шкоди державі, суспільству та індивідам. В. Лизанчук та В. Глаголюк вірно відносять творення українського національного інформаційного простору як у межах своєї держави, так і за кордоном до найважливіших проблем національної безпеки. «Потрібно посилювати власні інформаційні джерела і послаблювати чи блокувати закордонну агресивну інформаційну експансію. Адже феномен невмирущості нації завжди міститься в інформаційному феномені збереження, незнищенності, розвитку слова у найширшому його значенні для суспільного розвитку», вказують вчені [4, с. 259].

Національна безпека в умовах демократизації опікується захистом суверенітету країни, територіальної цілісності та безпеки її громадян від загроз. Ці загрози можуть бути зовнішніми (такими, як військова агресія, тероризм і кібератаки), або внутрішніми, які включають організовану злочинність, повстання та шпигунство. В інституційному плані система національної безпеки демократичної країни включає підзвітні публічним урядовцям військові, розвідувальні служби, правоохоронні органи та органи реагування на надзвичайні ситуації. Вони утворюють прозору систему виявлення та зменшення ризиків. Український фахівець О. Кравчук законодавчі дії у сфері політичної безпеки спрямовує на створення законодавчої бази, яка б упорядковувала та регламентувала поведінку суб'єктів та об'єктів політичних відносин, а також визначала відповідальність за порушення встановлених норм. Процес створення нормативної бази передбачає розробку нових або коректування існуючих законів, положень, постанов, а також створення дієвої системи контролю за виконанням вказаних документів» [3, с. 117].

Ефективна система національної безпеки в умовах демократії необхідна для підтримки стабільності та захисту держави від зовнішніх і внутрішніх загроз. Однак методи, які використовуються для забезпечення безпеки, наприклад стеження, збір розвідданих і антитерористичні операції, іноді можуть порушувати особисті свободи, що призводить до суперечностей між потребами безпеки та демократичними принципами (див.: [9]). О. Кравчук стосовно стану політичної безпеки справедливо зазначає, що механізм її забезпечення детермінований суб'єктно-об'єктними політичними стосунками, а також нормами, способами, методами сфери безпеки. При цьому важливо розібратися: чому саме політичні стосунки роблять найбільший вплив на забезпечення політичної безпеки, а не які-небудь інші стосунки або, наприклад, сфери суспільного життя?» [3, с.117].

Певна напруга між демократичним врядуванням та пріоритетами національної безпеки виникає, коли уряди впроваджують політику, яка обмежує громадянські свободи в ім'я захисту нації. Наприклад, публічна влада виправдовує масове стеження, обмеження свободи слова та обмеження права на протести як необхідні заходи для запобігання тероризму чи іншим загрозам національній безпеці. О. Кравчук робить слушне визначення механізму забезпечення політичної безпеки як специфічної інституційно оформленої діяльності, насамперед, державних і недержавних політичних акторів, «яка дозволяє за оптимальних умов сформуванню і зберегти безпеку політичної системи, а також одночасно забезпечити мирні умови існування і розвиток країни» [3, с. 117].

У багатьох випадках сучасні демократії стикаються з дилемою «пожертвувати» певним ступенем свободи заради безпеки. Проблема полягає в тому, щоб такі «жертви» були тимчасовими, пропорційними та підлягали нагляді, щоб зберегти баланс між свободою та безпекою. При цьому в Україні під час війни актуалізується питання самообмеження та особистої відповідальності громадян та еліти. Економіст А. Гріненко вірно зауважує, що обрання до Верховної Ради підприємця та складання ним присяги і поставивши підпис про те, що він не має права займатися підприємницькою діяльністю, не означає повного утримання від ведення бізнесу. «Передавши управління майном іншій особі, підприємець знаходячись на «царевій службі», продовжує турбуватися про власне виробництво. Тому чи назвете ви його «тушкою», а чи тим, що залишилося від тушки, тобто «шкурою», він залишається формувати інститут амбівалентності», вказує дослідник [2, с.161].

Заходи посилення системи національної безпеки під час повномасштабного вторгнення росії до України є вкрай необхідними. Проте вони не повинні підірвати демократичні принципи. Навпаки, зміцнення демократичних інститутів сприяє встановленню стану довгострокової національної безпеки. Демократичні країни, як правило, мають нижчий рівень внутрішньої конфліктності, оскільки вони надають канали для мирного виразу опозиційної згоди та незгоди через правові та політичні процеси, а не через насильство. А. Гріненко доречно ідентифікує політичну опозицію як ключову ланку сучасної демократії. Вона повинна виконувати найважливішу роль у розв'язанні дійсних помилок і прорахунків виконавчої влади. Тим самим вона або змушує виконавчу владу виправляти свої помилки і ухвалювати рішення, що відповідають безпеці розвитку суспільства, або вона в подальшому в цивілізований спосіб приходить до влади і змінює політику держави на ефективнішу» [2, с.161].

В рамках розбудови дієвої системи національної безпеки прозорий і підзвітний уряд має більші

шанси завоювати довіру та співпрацю своїх громадян під час кризи. Політичні актори охочіше погоджуються на короткострокові обмеження своїх свобод, якщо вважають, що уряд діє в їхніх інтересах і надзвичайні заходи не стануть постійними. Сильні демократичні інституції, такі як парламентська опозиція, незалежна судова система та вільні засоби масової інформації, відіграють життєво важливу роль у забезпеченні ретельного вивчення політики національної безпеки та запобіганні зловживанням владою. А. Гріненко аргументовано вказує, що для того, щоб виконати таку роль, опозиція повинна сама мати ефективний механізм пошуку і виявлення дійсних причин хвороби суспільства. Опозиція, що не має ефективних механізмів відбору рішень, також є загрозою безпеці країни. Вона здатна лише дестабілізувати ситуацію в боротьбі за владу у країні, а прийшовши до влади, не зможе ухвалити вірних рішень» [2, с. 161].

Крім того, в рамках демократизації системи національної безпеки держави досить часто співпрацюють одна з одною через міжнародні альянси, що має посилити стан безпеки. Наприклад, такі організації, як НАТО, покладаються на спільні демократичні цінності задля зміцнення колективної безпеки проти зовнішніх загроз (зокрема, це видно на прикладі сучасної Польщі [5]). Творення дієвої системи національної безпеки є одним із найважливіших напрямків функціонування демократичної держави. Він передбачає захист суверенітету, територіальної цілісності та добробуту громадян від різноманітних загроз, як зовнішніх, так і внутрішніх. Елементи системи національної безпеки структуровані на різних інституційних рівнях, кожен з яких має різні ролі та функції. Демократичні (в тому числі такі «непрофільні», як волонтерські об'єднання, експертні спільноти тощо) інституції діють узгоджено, щоб забезпечити захист держави від військової агресії, тероризму, шпигунства, кібератак, стихійних лих та інших ризиків. Демократизація інституційних рівнів системи національної безпеки, охоплює стратегічний, оперативний і тактичний виміри, а також заходи міжнародного співробітництва для досягнення всебічної, (в тому числі економічної) безпеки. Зокрема, українські економісти Л. Тертична, О. Безпалько та Н. Рибак, характеризують стан економічної безпеки в умовах демократії за кількома рівнями. Серед них низький – це фактичне значення окремого показника, функціональної складової, рівня оцінки чи інтегрального показника характеризується наявністю тенденцій зростання рівня небезпеки, фактичних ознак кризи та загрози існуванню підприємства як соціально-економічної системи» [7, с.119].

В рамках сталого демократичного врядування, згідно з досвідом країн ЄС та НАТО, стратегічні інститути встановлюють широкі цілі та публічно узгоджену політику безпеки. Оперативні агентства,

такі як військові та розвідувальні служби, реалізують ці стратегії, а спеціальні підрозділи виконують конкретні місії в різних галузях соціально-економічного розвитку (зокрема й на рівні конкретних підприємств). Українські науковці обґрунтовують достатній рівень економічної безпеки підприємства як фактичне значення, яке перебуває в припустимих межах, «коли рівень безпеки уможливорює функціонування підприємства, хоча рівень безпеки є недостатньо високим, існує можливість реалізації окремих загроз та зростання рівня небезпеки в майбутньому; високий – розраховане фактичне значення вказує на високий рівень безпеки, стійкість та можливість розвитку підприємства як соціально-економічної системи» [7, с.119-120].

Сучасна міжнародна співпраця зміцнює здатність систем національної безпеки протистояти транснаціональним викликам, з якими жодна держава не може впоратися самотійно. Зрештою, успіх розбудови дієвої системи національної безпеки залежить від того, наскільки добре ці інституції координують і діють на своїх відповідних рівнях для забезпечення як безпеки, так і свободи для країни та її громадян. Л. Тертична, О. Безпалько та Н. Рибак основними оціночними показниками політико-правової складової економічної безпеки підприємств називають «питому вагу судових справ у загальній кількості договорів підприємства; питома вага виграних процесів; кількість співробітників підприємства на одного працівника юридичної служби тощо» [7, с. 120].

Згідно з досвідом країн ЄС та НАТО, у політико-правовому плані кейси застосування спільної політики безпеки та оборони ЄС (CSDP) дозволяють європейським країнам співпрацювати в питаннях оборони. Подібним чином регіональні організації, такі як Африканський Союз (АС) або АСЕАН, забезпечують платформи для регіональної співпраці в галузі безпеки, включаючи миротворчі операції, реагування на стихійні лиха та боротьбу з піратством.

Висновки. Таким чином, демократизація менеджменту національної безпеки виступає процесом комплексної трансформації політико-інституційних та політико-комунікаційних відносин у суспільстві на засадах колегіальності прозорості та підзвітності. Інституційна конфігурація демократизації передбачає залучення до розробки безпекових стратегій широкого кола «непрофільних» політичних акторів (громадських організацій, експертних спільнот, волонтерського руху, ветеранських організацій тощо). Як центри підвищення інституційної спроможності можуть виступати зарубіжні консультативні організації. Досвід повномасштабного вторгнення РФ показав, що в умовах загроз національній безпеці скорочується час на обговорення та обрання вірної відповіді на ситуаційні виклики. При цьому демократизація полягає

у просуванні інституційної позиції на більш високий рівень функціональності, ніж це передбачено нормативними умовами.

Також відбувається інституалізація неформальних обговорень, які залучають широке коло стейкхолдерів безпекового рішення. Ними є територіальні громади, організації внутрішньо переміщених осіб, благодійні та волонтерські структури. Це значно збільшує рівень легітиматії безпекового рішення в середовищі громадськості. У комунікаційному плані демократизація менеджменту національної безпеки передбачає адаптацію політичних акторів безпекової політики до нового середовища. Дедалі частіше з'являються кейси конкуренції безпекових рішень, їх апробації та трансляції позасистемних альтернатив.

У цій ситуації інститути публічної влади повинні демонструвати увагу до публічної позиції щодо безпекових питань, формувати стратегії інформування, забезпечувати фокус уваги суспільства на ключових аспектах безпекової політики.

Метою демократизації комунікаційного безпекового середовища влади і суспільства є утворення консенсусу та підтримки національної безпекової політики та її основних складових. Також менеджмент комунікаційної національної безпеки забезпечує генерацію ідей та бажану поведінку в контексті процесів фандрайзингу, ухвалення змісту, закріплення інновацій тощо. Перспективним подальшого розгляду питань даної теми є інституалізація менеджменту структури безпекових політичних рішень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Антонов, В. О. (2015) Воєнна політика як важлива складова забезпечення національної безпеки України. *Публічне право*. № 4. 54 – 61.
2. Грінченко, А. Ю. (2017) Інститути соціально-політичної організації суспільства в умовах формування безпеки національної економіки. *Економічний вісник університету*. Вип. 35(1). 156 – 162.
3. Кравчук, О. Ю. (2015) Актуальні аспекти політичної безпеки в сучасних українських реаліях. *Молодий вчений*. № 5(4). 115 – 121.
4. Лизанчук В., Глаголюк В. (2014) Політико-ідеологічні та морально-психологічні аспекти інформаційної безпеки України. *Вісник Львівського університету*. Серія : Журналістика. Вип. 39(1). 253 – 270.
5. Нікіпелова Є. М. (2018) Організаційне забезпечення реалізації державної політики у сфері національної безпеки Республіки Польща. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія : Державне управління. Т. 29(68). № 2. 34 – 40.
6. Соловійова, А. С. (2017) Особливості політичного дискурсу сучасної України в умовах необхідності зміцнення національної безпеки. *Гілея: науковий вісник*. Вип. 125. 390 – 394.
7. Тертична, Л. І., Безпалько, О. В., Рибак, Н. О. (2018) Політико-правова безпека підприємства: сутність, діагностика її рівня. *Науковий вісник Херсон-*

ського державного університету. Сер. : Економічні науки. Вип. 32. 117 –121.

8. Cheung, T. (2022) *Innovate to Dominate: The Rise of the Chinese Techno-Security State*. New York: Cornell University Press. 246.

9. Democracy, Conflict and Human Security. URL: <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/chapters/democracy-conflict-and-human-security/democracy-conflict-and-human-security-handbook-policy-summary.pdf>

10. Fukuyama, F. (2023) *In Defense of the Deep State*. *Asia Pacific Journal of Public Administration* 46. no. 1. 24 – 28.

11. Galbreath, D. J. (2012) *Securitizing Democracy and Democratic Security Democracy and Security*. Vol. 8, No. 1. 28 – 42.

12. Glennon, M. (2020) *Who's Checking Whom? in Reimagining the National Security State: Liberalism on the Brink*. ed. Karen Greenberg. New York: Cambridge University Press. 3 –15.

REFERENCES:

1. Antonov, V. O. (2015) *Voienna polityka yak vazhlyva skladova zabezpechennia natsionalnoi bezpeky Ukrainy*. *Publichne pravo*. № 4. 54 – 61 [in Ukrainian].

2. Hrinenko, A. Yu. (2017) *Instytuty sotsialno-politychnoi orhanizatsii suspilstva v umovakh formuvannia bezpeky natsionalnoi ekonomiky*. *Ekonomichniy visnyk universytetu*. Vyp. 35(1). 156 –162 [in Ukrainian].

3. Kravchuk, O. Yu. (2015) *Aktualni aspekty politychnoi bezpeky v suchasnykh ukrainskykh realiakh*. *Molodyi vchenyi*. № 5(4). 115 – 121 [in Ukrainian].

4. Lyzanchuk, V., Hlaholiuk, V. (2014) *Polityko-ideolohichni ta moralno-psykhologichni aspekty informatsiinoi bezpeky Ukrainy*. *Visnyk Lvivskoho*

universytetu. Seriiia : *Zhurnalistyka*. Vyp. 39(1). 253 – 270 [in Ukrainian].

5. Nikipielova, Ye. M. (2018) *Orhanizatsiine zabezpechennia realizatsii derzhavnoi polityky u sferi natsionalnoi bezpeky Respubliky Polshcha*. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho*. Seriiia : *Derzhavne upravlinnia*. T. 29(68). № 2. 34 – 40 [in Ukrainian].

6. Soloviiova A. S. (2017) *Osoblyvosti politychnoho dyskursu suchasnoi Ukrainy v umovakh neobkhdnosti zmitsnennia natsionalnoi bezpeky*. *Hileia: naukovyi visnyk*. Vyp. 125. 390 – 394 [in Ukrainian].

7. Tertychna L. I., Bezpalko O. V., Rybak N. O. (2018) *Polityko-pravova bezpeka pidpriemstva: sutnist, diahnostyka yii rivnia*. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. Ser. : *Ekonomichni nauky*. Vyp. 32. 117 –121 [in Ukrainian].

8. Cheung, T. (2022) *Innovate to Dominate: The Rise of the Chinese Techno-Security State*. New York: Cornell University Press. 246 [in English].

9. Democracy, Conflict and Human Security. URL: <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/chapters/democracy-conflict-and-human-security/democracy-conflict-and-human-security-handbook-policy-summary.pdf> [in English]

10. Fukuyama, F. (2023) *In Defense of the Deep State*. *Asia Pacific Journal of Public Administration* 46. no. 1. 24 – 28 [in English].

11. Galbreath, D. J. (2012) *Securitizing Democracy and Democratic Security Democracy and Security*. Vol. 8, No. 1. 28 – 42 [in English].

12. Glennon, M. (2020) *Whos Checking Whom? in Reimagining the National Security State: Liberalism on the Brink*. ed. Karen Greenberg. New York: Cambridge University Press. 3 –15 [in English].

Democratization of national security management: institutional and communication foundations

Zagurska-Antonyuk Victoria
Franzivna

Doctor of Science in Public Administration,
Associate Professor,
Head of the Department of International
Relations and Political Management
Zhytomyr Polytechnic State University
Chudnivska str., 103, Zhytomyr, Ukraine
ORCID: 0000-0003-3334-4494

Sergeev Vyacheslav Serhiiiovych

Doctor of Political Sciences, Associate
Professor,
Professor at the Department
of International Relations and Political
Management
Zhytomyr Polytechnic State University
Chudnivska str., 103, Zhytomyr, Ukraine
ORCID: 0000-0001-7859-0408

Pashchenko Viktor Ivanovych

PhD in Political Science, Associate
Professor,
Associate Professor at the Department
of International Relations and Political
Management
Zhytomyr Polytechnic State University
Chudnivska str., 103, Zhytomyr, Ukraine
ORCID: 0000-0003-4385-0286

The considered contexts of representation, governance and the appropriate level of communication raise the issue of high standards of efficiency and the application of creative approaches. The significance of the political tasks of national security, which are changing both as a result of the transformation of the structure of risks and threats, and in connection with the digitalization of political communication, is studied. Signs of the democratization of the political management of national security have been established, which involve the highlighting of new approaches to relations between institutions and the increase in the transparency of security decisions. The specifics of the relationship between democratic institutions and national security are clarified, potential conflicts between them and ways of their harmonization are demonstrated against the background of the practices of non-democratic regimes. The article uses professional methodical tools of modern political sciences. In particular, the comparative analysis describes the institutional foundations of political decisions in the conditions of democratization of national security. A retrospective analysis identifies the significance and impact of key models of security political management. Professional methods include a systematic approach and the method of structural functionalism. They are aimed at determining the important directions of the institutional evolution of political decision-making at the main levels of the political system, as well as specific structural connections of security political management and the behavior of leading national security actors. Attention is paid to the democratic institutional and communication subsystems that ensure accountability and transparency of governance, allowing citizens to hold their leaders accountable for their actions. The peculiarities of creating potential risks when political groups with destructive intentions use democratic freedoms to harm the state or society have been established. It has been proven that democratic practices and institutions form a transparent system for identifying and reducing security risks. It has been established that effective national security is necessary to maintain stability and protect the state from external and internal threats. The significance of the tension between democratic governance and national security priorities that arises when governments implement policies that limit civil liberties in the name of protecting the nation is revealed. It has been found that modern democracies are faced with the dilemma of partial rejection of certain norms of protection of freedom for the sake of security. It has been proven that the strengthening of democratic institutions contributes to establishing a state of long-term national security.

Key words: political management, democratization, national security, political communication, public power, civil society.